

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnishvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „
četrt „ 5 „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnishvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izvemši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 297.

V Ljubljani, v petek 27. decembra 1901.

Letnik XXIX.

Vabilo na naročbo.

S 1. januarjem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnishvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravnishvo „Slovenca“.

Izid komisije v Vintgarju.

(Izvirno poročilo.)

Dne 19. novembra t. l. se je vršil komisijonelni ogled o projektu železn. ministerstva za napravo vodne sile za elektriko, s katero se bode vrtal predor skozi Karavanke za razsvetljavo in ventilacijo predora in za gonjo različnih strojev pred predorom; v ta namen bi se vzel (3 do 3 m³ v sekundi) en del Radovne okoli 140 m nad »Sumom« v Vintgarju, kjer bi bil med skalami jez iz betona 2 m visok, potem bi šla voda 32 m po leseni strugi do mesta, imenovan »zmajeva glava«, od tam skozi 103 m dolg predor, 1-90 m širok, 2-00 m visok skozi skale na desnem bregu Radovne, kateri pride vun nad stezjo, katera pelje nad »Sumom« proti Zasipu. Od tam bo izpeljana voda z brega po velikih železnih ceveh okoli 150 m pod »Sumom« na turbino s 1000 konjskimi močmi na poslopje elektrarne; od tod bo napeljana elektr. moč nad zemljo po drogeh 10 km daleč pod vasjo Dobrava, dalje po cesti in na desnem bregu Save pod Mužakljo do Hrušice v predor.

Obravnavo je vodil zastopnik c. kr. deželne vlade, pri kateri so bili stavbeni zastopniki deželne vlade, deželnega odbora in železn. ministerstva, katero je zastopal ministerski sekcijski svetnik, in zastopnik c. kr. glavarstva.

Na lici mesta se je razložil in pokazal do-
tični načrt; za enkrat bi se rabila ta vodna sila 4 leta, kaj bo potem, niso gospodje nič hoteli vedeti. Za zemljišča, kjer bo stala stavba, so se zastopniki železnice z lastniki za ceno pogodili; potem so se prebrali predloženi protesti »Slov. planinskega društva«, občine Bled, Curkomiteja Bled in olupševalnega odseka Bled. Zastopnik železn. ministerstva se je izjavil, da je voda javna in da do sedaj še nimamo nobenega zakona, po katerem bi se to moglo zabraniti; na ugovor, da bo Vintgar na krasu izgubil, trdi, da to ni res, ker se ugovoru županstva v Gorjah ugodi, da se bo voda, kar jo bo preveč za turbino, namesto kakor je bilo projektirano pod »Sumom« sedaj nad »Sumom« nazaj v Radovno speljala, in bo »Sum« še zmirom razun o veliki suši dosti močan; če bo pa količjak večji voda, se pa še to poznalo ne bo; nadalje se bodo okoli stavbe naredile lepe široke steze in bo nova naprava že sama zase zanimiva; kar pa zadene pritožbe, da bo potem manj turistov in letovičarjev, pa pravi, da je to popolnoma neutemeljeno, ker nova železnica bo še le velikansko množino turistov iz vseh strani v lepo Gorenjsko stran privabila, posebno ker bo kolodvor na Dobravi prav blizu Vintgarja, drugi pa na Bledu, vsled tega bo še le potem Vintgar in Bled dobil pravi sloves.

Ugovoru, da bi se bila vodna moč tudi drugod pod »Sumom« ali v Savi pod Dovjem dobila, pa pravi, da toliko vodne moči, kot je tukaj, se ne dobi drugod skupaj, in če bi se tudi dobila, bi to veliko več stalo in bi delo niti v dveh letih ne bilo dovršeno, nova železnična zveza bi se pa na stroške davkoplačevalcev podražila. Ta naprava z veliko vodno močjo se pa v najkrajšem času lahko izvrši, ker v 3 in pol letih mora biti predor prevrtan; če bi se pa drugod

vodna sila poiskati morala, bi se ista zelo težko dobila in bi se prevrtanje ne moglo pravočasno do obroka izvršiti.

Kranjska obrtniška družba je pred petimi leti dobila koncesijo za izrabo vodne moči Radovniške pri začetku Vintgarja v zgornjem koncu; v tem slučaju bi bila voda izpeljana po 1300 m dolgem rovu skozi hrib Hom pod Zasipom do projektirane tovarne pod Žirovnico; ta naprava bi pa Vintgarju v veliki meri škodovala, bolj kot ta sedajni projekt železnice, ker bi Vintgar le ob nedeljah in praznikih imel vodo, kadar bi ta tovarna mirovala, sicer bi pa imeli suho strugo. To koncesijo je sedaj obrt. družba tudi izgubila vsled tega, ker bo železnica vodno silo v manjši meri in le na koncu Vintgarja porabila, in bo le »Sum« deloma na krasoti trpel, Vintgarska soteska pa nič.

Na predlog zastopnikov deželne vlade in deželnega odbora obljubi vodstvo, katero bo elektrarno napravilo, napraviti vse varstvene naprave, na drogih se bo oestro želežje ovilo in tako zabranilo, da otroci ne bodo mogli do elektr. toka in žice, čez ceste se pa napravijo mreže, na vseh drogih pa napisi o varstvenih zadevah.

Iz hrvaškega sabora.

Iz Zagreba, 19. dec.

Dne 18. decembra je sklenil hrvaški sabor svoje zborovanje za to leto; 16. prosinca prihodnjega leta se zopet snide ter se potem začne važno razpravljanje o deželnem proračunu, ki je že v proračunskem odboru odobren in sprejet. V zadnjih sejah se je razpravljalo o pokorivnici za mlade zločince in o postavi, po kateri se bodo v bodoče sprejemale denarne sodne kazni za vzdrževanje in razširjenje te pokorivnice, mesto za vzdrževanje siromakov, kakor je bilo to doslej. Ta pokorivnica je bila za Hrvaško silno potrebna. Za zdaj je odmerjenih samo šestdeset mest za take mlade zločince, ali zavod se bode povečal vsako leto po potrebi in po dohodkih. Zavod je osnovan v Glini ter urejen po vseh predpisih za take zavode.

V zadnji seji so bili izvoljeni tudi poslanci v ogersko-hrvaški državni zbor, v velikaško zbornico 3, a v poslansko zbornico 40. Razumi se, da so vsi ti poslanci privrženci današnjega zistema, ker se opozicija ni niti hotela udeležiti te volitve. Da od teh zastopnikov nima Hrvaška nič pričakovati, nas uči dosedanja izkušnja. Molčalo se bode kakor do sedaj, a Mažari bodo še nadalje prezirali hrvaške pravice, kakor da Hrvatov sploh ni več in da se ni treba nanje niti ozirati.

V istej seji so bili izvoljeni tudi člani regnikolarne deputacije, vsi pristaši sedanjega zistema razun dr. Franka, ki je prevzel izvolitev, premda se je bil poprej izjavil, da ne sprejme več mandata, če to ni po volji mažaronske večine. Da tudi od sedanje regnikolarne deputacije nima hrvaški narod nič dobrega pričakovati, vemo že iz lanskih razprav, pri katerih je mažaronska deputacija popuščala Mažarom v takih zahtevah, ki so očividno krivične za Hrvaško. O kakšnej finančialnej samostalnosti Hrvaške se ne bode smelo v tej deputaciji niti govoriti, saj se je poročevalec dr. Egersdorfer pri razpravi o obračunih z Ogorsko javno v hrvaškem saboru izjavil, da Hrvaška nima prava zahtevati finančialne samostalnosti, pa da bi Hrvatoma taka samostalnost tudi škodila; po njegovem mnenju je boljše in pametneje, da z našimi dohodki uravnajo po svoji volji Mažari.

Iz te izjave se vidi, kakšni so naši mažaroni. Kam bo dospela Hrvaška po takih poslancih, si vsakdo lahko misli, a da bode prihodnji primanjkljaj deželnih financ gotovo večji, nego je bil dosedanj, to je nedvojbeno stvar in Hrvaška mora potemtakem prenašati vrhu vseh neugodnosti, ki jih trpi vsled neurejenih financ, še to sramoto, da jej očitajo, kako jo oni vzdržujejo. In vse to trpe domači sinovi, ker tako zahteva zistem. Zares daleč je že Hrvate zapeljal ta mažaronski zistem!

Izmed interpelacij ste bili dve posebno zanimivi. Poslanec dr. Vrbanić je interpeliral vladu, kako ona dopušča, da se sme katoliško vero in duhovnike javno grditi, ka-

LISTEK.

Prvikrat z očetom k zornici.

Srbski spisal Lazar U. Lazarević. -- Poslovenil Darinko.

»Imel sem tedaj«, je pripovedoval »še le devet let. Vsega se niti sam natanko ne spominjam. Povedati vam hočem, kar sem si zapomnil. Tudi moja starejša sestra ve o tem, moj mlajši brat pa ničesar. Nisem pal na glavo, da bi ga seznanil s tem!

Meni je tudi mati pripovedovala marsikaj, ko sem odrasel in jo povpraševal. Oče seveda nikdar niti besedice!

On, to je moj oče, se je nosil, razume se, po turško. Prav vidim ga, kako se oblači:

Najprej si obleče džemadan¹⁾ iz rdečega žameta z nekoliko vrstami zlatih vrvic, vrhu njega čurče²⁾ iz zelenega suknja, silaj³⁾ pretkan z zlatom, a za njim harbija⁴⁾ z držajem iz slonove kosti in nožič s srebrno nožnico in z ročem iz somove kosti. Vrhu silaja položi tranbolos⁵⁾ od katerega

vise pramovi po levem boku. Nategne si hlače s svilnatim trakom in z bučmetom⁶⁾ ter široke pačaluce⁷⁾, a noge mu odevajo bele nogavice in nizke cipele. Glavo pokrije s tunosom⁸⁾, katerega potisne malo na levo stran, v roki drži abonos-čibuk⁹⁾ z ustnikom iz jantara, a na desni strani je pripeta za pas tabačnica okrašena z zlatom in svilo. Pravcati gizdalin!

Narave je bil — oče je sicer moj, ali ko sem začel že pripovedovati, ne smem ničesa zakrivati — narave je bil čudne. Resen do skrajnosti je hotel le zapovedovati, a gorje mu, kdor ni storil, kar je on zapovedal enkrat!

Bil je osoren in hotel imeti vedno prav, to je, nihče se še upal ni, dokazovati mu kaj protivnega. Ko se je razjezil prav hudo, psoval je na vse pretege. On je le klofotal, in sicer je udaril le enkrat, ali brate, ko te je cvrknul, si bil na tleh! Hitro se je razljutil; namršil je obrvi, grizel spodnjo ustno, sukal desni brk in ga vihal navzgor, čelo se mu je nagubaničilo, a one črne oči so se

mu bliskale. Gorje! Da bi takrat prišel kdo in mu rekel, da nisem znal »lekcijske«! Ne znam, česar sem se bal tako; morda tudi, da me ne pljuske, pa kaj to? Ali tresel sem se pred tistimi očesi: ko jih prevaleli kakor iz prače, drhtiš kakor bilka, a ne znaš za kaj ne kako!

Nikdar se ni smejal, vsaj tako ne, kakor drugi ljudje. Spominjam se, da je enkrat držal na kolenu mojega malega bratca. Dal mu je uro, da se igra z njo, a moj Gjokica jo zgrabi in jo tlači očetu v usta, in se trudi na vso moč, ker noče ta odpreti ust. Jaz in sestra skoro da počiva od smehu; in takrat se je tudi očetu zdelo to smešno; razvlekel je nekočkrat po malem levo stran ust in okoli levega očesa se mu je nabrala koža. To pa je bilo zelo redko; in tako se je smejal on, ko se je zgodilo kaj takega, pri čemur bi drugi razširil čeljusti, da bi se slišalo do Tetrebove gostilne.

A spominjam se tudi, ko je umrl moj stric, s katerim je oče imel skupno trgovino in katerega je imel jako rad. Moja teta, mati, sorodniki, mi otroci — vsi smo jokali, cvilili, zdihovali, molili! a moj oče nič, niti solze ni potočil, niti »oh!« ni rekel. Le ko so nesli mrliča iz hiše, zatre-

petala je očetu spodnja ustna, tresel se je, tresel; naslonil se je na vrata, bled kot krpa, ter molčal.

Kar je rekel, ni popustil ni za glavo, čeravno se je kesal v srcu. Dobro se spominjam, ko je odpustil pomagata Proko iz službe. Vedel sem, da mu je žal, ali popustiti ni hotel. Tega Proko je imel najrajši od vseh hlapcev. Le enkrat se spominjam, da ga je udaril, ker ni dobro zaprl pipe pri sodu, ko je točil žganje in je izteklo skoro vedro rakije. Drugači ga ni udaril nikdar! Vse mu je poveril, pošiljal ga je na deželo tirjat upnike in po takih opravkih. — A veste radi česa ga je odpustil? — Za Boga! . . . Videla ga je igrati za denar! — Se bodele mar vi čudili!

To se je zgodilo na Jurjevo. Prišel je Proka v prodajalnico, da mu na novo podpiše pogodbo. Oče izvleče 90 grošev, ter reče: »Na, tukaj imaš plačo! Tebe ne potrebujem več; pojdi ter poišči si službo, v kateri moreš igrati na krajcarje! Proka povleče fes na oči, joče kakor otrok in prosi. Dirnilo je to mojega očeta, prav dobro sem zapazil, ali mislite, da je odnehal? — Bog obvaruj! Izvlekel je še en cekin ter mu ga podal: »Na, pa pot pod noge!«

(Dalje prih.)

¹⁾ Džemadan — telovnik.

²⁾ čurče — kožuh.

³⁾ silaj — širok pas iz usnja.

⁴⁾ harbija — velik, zakrivljen nož.

⁵⁾ tranbolos — pas iz tkanine.

⁶⁾ bučmet — široki del hlače od zad.

⁷⁾ pačaluc — hlačnik.

⁸⁾ tunos — fes.

⁹⁾ obonos-čibuk — lula iz lesa, ki se je strdil v vodi.

kor se je to zgodilo pred nedavnim na nekem predavanju, ki ga je imel dr. Hinković o »nebesih in peklu« v prisotnosti redarstvenega poverjenika. Dr. Hinković se bavi, ker menda nima drugega posla, s spiritizmom ter izdaje celo časopis za hrvaške spiritiste v hrvaškem jeziku, poznato »Novo Sunce«. Dr. Hinković seveda pri tem svojem poslu prav rad napada katoliško cerkev in njene nauke, pa se je radi tega sprl seveda tudi z urednikom »Katoliškega lista«, katerega je v svoji predznanosti celo tožil, ali je tožbo izgubil, pa se zdaj še z večjo besnostjo zaletuje v katoliško cerkev in katoliške duhovnike. A to je storil tudi na tem predavanju brez vsakega opomina od strani redarstvenega činovnika. Zato vpraša dr. Vrbanić, kako se je moglo to zgoditi, in zakaj se katoliška vera in katoliški duhovniki ne branijo ravno tako, kakor vse druge od države priznane vere. Koliko bi bilo krika in vika, ko bi kdo tako napadel židovsko ali protestantsko vero in vlada bi gotovo posredovala, saj posreduje tudi, če se v kakšji skupščini kdo le malo ostreje izrazi o današnjem zistemu. Kam pridemo, pravi dr. Vrbanić, če bode smel že vsakdo grditi sveto vero in njene duhovnike, potem ne bo nam dosti samo ena kaznilnica za mladež, ne bo jih dosti niti deset.

Vlada je bila vsled te interpelacije v zadregi ter je njen zastopnik odgovoril, da jej ni poznato, kaj se je godilo na tej skupščini, da bode pa v bodoče pazila na take stvari. Tako je tudi treba, naj bodo pred zakonom vse vere enake, in naj se ne dovolji, da se sme ravno katoliška grditi. Interpelant je bil z odgovorom zadovoljen.

Druge interpelacije se pa tiče hrvaških pomorcev. Dr. Barčić se je zavzel za nje v svoji interpelaciji proti mažarskim pomorcem. Znano je, da je ogerska zajednička vlada po zakonu obljubila pomorskim društvom znatno denarno podporo za vožnje v daljne kraje. Mi smo o tem že pisali ter dokazali, da ni niti najmanjše koristna za domače pomorstvo, pač pa v nekih točkah celo škodljiva. Med ostalimi je za hrvaške pomorščake prava krivica ona točka, po kateri so društva dolžna, sprejemati na svoje ladje v prvem redu za pomorske vajence doučene učence reške pomorske akademije in še le v pomanjkanju teh oze hrvaške navtične šole, dasi so učenci ene in druge šole vezani na enake nauke samo v različnih jezikih, v Bakru v hrvaškem, na Reki pa v nemškem in hrvaškem jeziku. Dr. Barčić zagradel vpraša, kaj misli storiti hrvaška vlada, da se hrvaški živeli na ta način ne zatira in da Hrvati ne zgube še te zasluge, ki so jo imeli do zdaj.

In kaj se je odgovorilo na to interpelacijo? Da Hrvati niso zapostavljeni, da jih na ladje vrlo radi sprejemajo in da naj se Hrvati zato bolje uče, da bodo imeli boljšo klasifikacijo, ker pri enaki kvalifikaciji imajo po zakonu prednost učenci reške akademije. Kako potemtakem niso Hrvati zapostavljeni? Kaj se tako branijo pravice naroda? Zakaj se je sploh sprejel ta zakon na ogerskem saboru tudi od hrvaških poslancev? Razumi se, da interpelant z odgovorom ni bil zadovoljen, ker tak odgovor je nedostojen samostalnega naroda, večina pa je seveda tudi to odobrila. Neverjetno, ali resnično.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. decembra.

Rešitev parlamentarne krize.

Vprašanje, kako bi se uspešno in trajno izboljšale naše skrajno žalostne parlamentarne razmere, razburja vse avstrijske in tudi inozemske parlamentarne kroge, posebno pa vse večje časopisje. Jako zanimivo in temeljito se peča s tem vprašanjem dunajski »Vaterland«, ki je v zadnjih dveh številkah pod naslovom »Quo vadimus?« priobčil dva vrlo zanimiva članka, na katerih vsebino se še povrnemo. Glavna misel temelji v načelu: Za občno vojaško dolžnostjo — občna volivna pravica. Sedanji državni zbor naj se razpusti in s pomočjo § 14 oktobra nov volivni red na podlagi splošne in enake volivne pravice. Da je ta zahteva edino pravična in umestna, mora potrditi vsak, kdor sploh resno misli z rešitvijo avstrijske parlamentarne krize. Židovskim liberalcem seveda to ni všeč in že sedaj se

norčujejo iz umestnega predloga dunajskega konservativnega lista.

Deželni zbori.

V češkem deželnem zboru bode znatna sprememba v deželnem odboru. Vsled kompromisa med veleposestniki bode od dveh veleposestniških mest v dež. odboru eno mesto prišlo v roke nemškega veleposestva. Vsenemci skoro gotovo ne dobe nobenega zastopstva v dež. odboru, pač pa pride v deželni odbor češki poleg zastopnika nemškega veleposestva tudi en nemški liberalci in en nemški nacionalec. Na češki strani skoro gotovo dobe agrarci eno odborniško mesto. Od mladočeških članov deželnega odbora skoro gotovo ne bodeta več radi visoke starosti prevzela dež. odborništa dr. Edv. Gregr in Karol Adamek. Ni izključeno, da se volitev dež. odbora vrši še-le spomladi. Češki dež. zbor se bo skoro gotovo pečal tudi z vprašanjem števila deželnih odbornikov pomnožiti od osem na deset. Deželni odbor češki je razveljavil izvolitev češkega agrarca Kubra. — Moravski deželni zbor bode razpuščen po spomladnem zasedanju. Volitve se bodo vršile poleti. Deželni glavar grof Vetter se je odločil ne več sprejeti časti dež. glavarja. Čuje se, da bode njegov naslednik drž. poslanec Skene. — Proračun nižjeavstrijskega dež. zbora znaša za 1902 l. potreščine 31,588.369 K in pokritja 31,810.331 K, torej prebitka 221.962 kron. — Goriškim deželnim glavarjem je cesar imenoval dr. Al. viteza Pajer, njegovim namestnikom dr. Antona Gregorčiča. — Danes se snidejo deželni zbori: gorenjeavstrijski, solnograški, moravski, šlezjski in goriški, jutri se snidejo deželni zbori štajerski, češki in gališki, v ponedeljek pa deželna zbora kranjski in nižjeavstrijski. Sesija teh deželnih zborov bode trajala k večjemu do 7. januarja. Ni izključeno, da bo to kratko zasedanje za notranji položaj v Avstriji velike važnosti.

Deželnozbornske volitve v Dalmaciji
so bile minulo soboto z volitvijo v skupini najvišjih obdavčencev završene na celi črti. V tej skupini, ki voli 10 zastopnikov, je bilo izvoljenih 5 zastopnikov hrvatsko-narodne, 1 somišljenik hrvaške stranke prava in 4 Italijani. V celoti je bilo izvoljenih: 18 kandidatov hrvatske narodne stranke (— 5), 9 kandidatov hrvatske stranke prava (+ 2), 2 kandidata čiste hrvatske stranke prava (+ 2), 6 srbskih kandidatov (— 3) in 6 Italijanov, ki so ohranili vse svoje dosedanje mandate. Skupno je torej 41 deželnozbornskih mandatov. Narodna posest je po teh volitvah ostala nepremenjena, le Srbi so morali prepustiti tri mandate hrvatskima strankama. Virilna glasova cerkvenih dostojanstvenikov sta v Dalmaciji samo dva, ker sta virilista samo katoliški nadškof in grški škof v Zadru.

Pogajanja mej Čehi in Nemci

ne bodo imela zaželenega vspeha. Od nemške strani se čujejo zahteve, naj Čehi pripoznajo nemški jezik kot edino dopusten za razprave v drž. zboru. Na to pot Čehi pač ne bodo sledili.

Tretji nižjeavstrijski katoliški shod
se bode vršil meseca aprila l. 1902. Predsednik pripravljavnega odbora je baron Vittinghoff-Schell.

Izjava čeških radikalcev.

Klub češko radikalne državnopravne stranke je imel v Pragi svojo sejo pod predsedstvom poslanca Baxa ter je sklenil izjavo, v kateri smatra za potrebno, da se v češkem dež. zboru ustanovi vse češke stranke obsegajoč državnopravni klub, ki naj bi v prvi vrsti nastopil za splošno, enako volivno pravico, dalje, da se izroči državnopravna adresa, v kateri bodi glavna zahteva češko državno pravo, ki je edin izhod iz notranje krize, ob enem pa protitežje zunajnim nevarnostim. V adresi naj se na slovesen način izreče, da se češki narod ne zadovolji z notranjim češkim uradnim jezikom, ako se ob enem ne ustanovi tudi najvišji sodni dvor za dežele češke krone. Največje ogorčenje vzbuja, da se v predsedstvu dež. zbora ne nahaja noben zastopnik češkega ljudstva. Stranka protestira proti ustanovitvi umetnostne galerije na Češkem.

Za Wolfov mandat

so so jeli resno bati celo njegovi ožji somišljeniki. Če smemo verjeti poročilom nemških liberalnih listov, se za Wolfa ne ogrevajo niti več mnogi njegovi najzvestejši prištaši, ker jim deloma preseda njegovo rogoviljenje v zadnji dobi, deloma se pa ne morejo sprijazniti z njegovo moralno. Mnogo naših obrtnikov, piše »Trauten. Wochenbl.«, se je ob zadnji volitvi dalo premotiti, da so oddali Wolfu svoje glasove, toda motili so se samo enkrat, sedaj se jim je pa jelo jasni in uvideli so, da so zaupali nepravemu možu. — Kajpada to pravijo le liberalci!

Ubogi Vsenemci.

Znano je, da se je volivna komisija v Žatcu pri volitvah na Češkem izrekla, da Vsenemec Schalk nima pravice biti izvoljen ker nima aktivne volivne pravice. Cesarsko namestništvo ima sedaj odločiti, je-li mogoče, da je Schalk izvoljen, ali ne. Schalk, ki stanuje sedaj na Dunaju, je častni občan neke občine na zahodnem Češkem. »Politik« piše, da je češki deželni zbor z zakonom 18. aprila 1869 vzel častnim občanom aktivno volivno pravico, na kateri še-le sloni pasivna volivna pravica. Ako Schalk nima na Češkem nobene druge volivne pravice, bode dež. zbor njegovo izvolitev razveljavil. Z istega stališča utegneta biti razveljavljena mandata Vsenemcev Bergerja in Pacherja.

Gibanje Poljakov.

Iz Poznanja prihajajo vesti, da se je v mnogih mestih poduk moral prekiniti, ker se poljski otroci branijo odgovarjati nemški. V Berlinu je bil shod Poljakinj, ki se je potegnil za žrtve vrešenske obsodbe. Na shodu je bilo navzočih nad 1000 Poljakinj. Značilno je, da pruska vlada konfiskuje poljske liste, ki se pritožujejo nad obnašanjem nekaterih učiteljev, ki so, dasi rodod Poljaki, ponižni sluge pruskega sistema. Tudi Poljaki v Ameriki so pričeli živahno gibanje. V Buffalo so zborovali Poljaki ter sklenili, da ne bodo kupovali stvari, izdelanih v Nemčiji. Po raznih prodajalnicah v Buffalo so zginili napis: »made in germany«. Poljski listi javljajo, da se bo nabiranje za vrešenske žrtve dne 1. januarja 1902 zaključilo.

Besede sv. očeta.

Sv. oče je 23. t. m. sprejel sveti kolegij, ki mu je izročil čestitke za božične praznike. Sv. oče je v svojem odgovoru dejal, da ima sv. cerkev težavno perijodo, skuša se množice napraviti sovražne cerkvi, nasprotuje se redovom in se jih preganja, napravlja se pogubne postave, ki so v očitnem nasprotstvu z večnimi zapovedmi Boga. Sv. oče je vnovič kazal na načrt postav o ločitvi zakonov v Italiji in na socijalno demokracijo, ki je nevarna družabnemu redu. Da se proti poslednji z vspehom bojuje, je potrebno, da so katoličani složni v naukih cerkve za lajšanje ljudske bede.

Prepir med Argentinijo in Čile.

Argentiniya je dala sporne točke v razsodbo angleškemu kralju. Čuje se, da je tudi država Čile podpisala zapisnik, s katerim se izjavlja, da izroči v razsodbo vso zadevo Angleški. Vlada v Buenos Ayres je prepovedala izvoz konj in mul. V Buenos Ayres je množica ljudi napadla čilsko poslaništvo s klici: »Doli — Čile!« Posrečilo se je množico razkropiti. Argentiniya in Čile sta se, kakor javljajo najnovejše vesti, zavezali v prepornih ozemljih do izreka razsodbe potom angleškega kralja svoje zahteve ne uveljaviti.

Vojska v Južni Afriki.

Angleži so doživeli zopet znaten poraz. Prednjo stražo kolone polkovnika Damanta je napadlo 800 Burov, ki so se polastili utrdbe, ki je obvladovala prostor, na katerem se je pomikala Damantova kolona in angleška artilerija. Polkovnik Damant je skušal z eno eskadro zapreti Burom pot na višino, a Buri so bili prvi na višini in so otvorili strahovit ogenj na Angleže. Polkovnik Damant se je s svojimi ljudmi boril toliko časa, dokler ni zgubil razven štirih vse može, ki jih je poslal na višino proti Burom. Angleži imajo 2 častnika in 20 mož mrtvih, 3 častnike in 17 mož ranjenih. Nekaj časa potem se je ostanku Da-

mantove kolone posrečilo, priboriti si zopet utrdbe. Na pomoč je prišla kolona angleškega polkovnika Remingtona, ki je zasledovala Bure in jih pet ujela. Na bojišču so Buri pustili 6 mož. Tudi na raznih drugih krajih so se Buri srdito spoprijeli z Angleži.

Razno.

Mis Stone so sedaj roparji pripravljene izpustiti za 14.000 funtov šterlingov, katera svota se je nabrala v Ameriki. Izpustili jo bodo na turškem ozemlju, denar pa mora biti plačan na bolgarskih tleh. — Japonski proračun za l. 1902 izkazuje rednih dohodkov 225 milijonov yens, izdatkov 117½ mil. yens. — Ozmerjani general. Iz Washingtona se poroča, da je predsednik Roosevelt v avdienci dvorani, ki je bila napolnjena občinstva, ozmerjal poveljujočega generala Milesa. Miles je silno razburjen zapustil dvorano. — Nemški cesar pride skoro gotovo 20. januarja 1902 na Angleško, kjer se udeleži službe božje v spomin umrli kraljici Viktoriji. Na Nemško se povrne 24. januarja. — Velikanska revija brodovja bode povodom kronanja angleškega kralja meseca junija l. 1902. Grajenje novih angleških bojnih ladij se je v ta namen pospešilo. Na razne velevalisti so že došla povabila. — Pretep v francoski zbornici. V francoski poslaniški zbornici sta se te dni stepla poslanca Allemane in Bernard. Vrgla sta se na tla in obdelavala. Allemane je po boju moral poklicati zdravniško pomoč. — Odklonjeno posojilo. Bolgarsko sobranje je odklonilo vladni predlog o novem posojilu z 79 proti 76 glasovom. Odklonitev je povzročila presenečenje, ker je vlada bila prepričana, da dobi posojilo. Zasedanje sobranja je odloženo. Ministerstvo še ni demisioniralo. — Francoski parlament je zaključil svoje zasedanje. Na zahtevo Waldeck Rousseauja je zbornica z 241 proti 203 glasovom zopet vstavila v proračun kredit za duhovnike, ki imajo službo po kaznilnicah. — Nemčija grozi Venezueli z ultimatom, ako bi Venezuela ne spoštovala nemških želja. — Obsojena poslanka. Na Irskem sta bila člana angleškega parlamenta Tully in O'Dunnell obsojena na dva mesečno ječo, ker sta pozvala kmete, naj ne plačajo najemnine lordu De-freynesu. — Italijanska komora je odpravila užitnino na moko in kruh. — Demonstracije za Poljake v Moskvi. V ponedeljek je 5000 oseb pred nemškim konzulatom v Moskvi prirejalo burne demonstracije na korist Poljakom. Demonstranti so vrgli s hiše nemškega orla in ga vlekli po blatu.

Književnost in umetnost.

Izdaja knjige »Osterreichisch ungarische Monarchie in Wort und Bild« je sedaj dovršena. Cesar je dohodek nemške izdaje daroval za zgradbo poslopja konzularne akademije.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. decembra.

Deželni zbor kranjski ima dne 30. t. m., v ponedeljek, ob 11. uri dopoldne svojo prvo sejo v novem zasedanju na starem strelišču. Dnevni red tej prvi seji je naslednji: 1. Otvorjenje deželnega zbora. 2. Obljuba novoizvoljenih deželnih poslancev. 3. Naznanila deželno-zbornskega predsedstva. 4. Volitev dveh rediteljev. 5. Volitev dveh verifikatorjev. 6. Poročilo deželnega odbora gledé začasnega pobiranja deželnih priklad leta 1902. 7. Poročilo deželnega odbora o novih splošnih volitvah za deželni zbor vojvodine Kranjske. 8. Volitev deželnega odbora.

Imenovanja. Davčni nadzornik g. dr. Karol Šavnik, prideljen finančnemu ministertvu, je na sedanjem mestu imenovan ministerjalnim koncipistom. — Finančni koncipist g. M. Spindler v Ljubljani je imenovan davčnim nadzornikom v IX., finančni konceptni praktikant g. E. Kandare fin. koncipistom v X., oficijal pri plačilnem uradu g. Aleks. Inglič blagajnikom v IX., davčni pristav g. Vikt. Cesnik davčnim oficijalom v X. in davčni praktikant g. Val. Novak davčnim pristavom v XI. plačilnem razredu.

Premeščanja pri finančnem ravnanju v Ljubljani. Finančni nadko-

misar g. dr. Iv. Rupnik pride od okrajnega glavarstva v Logatec k uradu za odmero pristojbin, davčni oficijal gosp. Karol Pirc gre od davčne administracije k okrajnemu glavarstvu v Logatec, na njegovo mesto pride fin. konceptni praktikant gosp. Aleks. Guzelj od okr. glavarstva v Kočevju, in konečno je premeščen fin. konceptist g. Emil Kandar od fin. ravnateljstva k davčni administraciji.

Osebnosti. Šolskim nadzornikom za velikovski okraj je imenovan nadučitelj gosp. Jožef Juvan. — V VI. činovni razred je pomaknjen ravnatelj mariborske gimnazije g. Julij Glowacki. — G. Anton Korošec, asistent na živino-zdravniški šoli na Dunaju, je imenovan veterinarskim asistentom pri namestništvu v Gradcu. — V pokoj je šel rudarski glavar g. Josip Gleich v Celovcu. Tem povodom je dobil plemstvo. Na njegovo mesto je imenovan g. Karol pl. Weber. — Umrl je v Trnovem na Notranjskem gosp. Fran Zaša. — Skušnjo za vodstvo urada je dovršil na Dunaju poštni oficijal g. Jožef Kurent v Ljubljani.

Poročil se je gosp. Vencelj Hucl, c. in kr. nadporočnik, z gđ. Vladimiro Hren, hčerko grajščakovo.

Božično drevesce v ljubljanski bolnici. Že nekaj let se prirejajo v ljubljanski bolnici božična drevesca. Z veseljem in zadoščenjem pozdravljamo to lepo navado zlasti v zavodih, kakor so bolnice. Saj bolnik je že vsled svoje bolezni v neprijetnem duševnem stanju, zlasti še, ako mora prebiti v bolnici lepe božične praznike, katere pač vsakdo preživi najraje v krogu svojih dragih domačih. Ali našim bolnikom se je priredil tako lep sveti večer, da ga tem bolnim revežem lahko zavidajo otroci najboljših družin. To smo videli zlasti na oddelku g. prim. dr. Gregoriča, kjer je bila cela prireditel božičnega veselja res pristrčno-ljubezniva. Bolniški župnik je v ljubeznivih besedah opisal in razložil pomen večera, razlagal malim in velikim, kaki naj bodo, da jih bože božje detece v jaslicah rado imelo. Deklice in dečki so nato deklamovali pristrčne pesence božičnemu drevescu, jaslicam, pastirčkom itd. Vsem je veselje napravil 4leten deček, ki je svojo deklamatorično nalogo izvršil kar najsijajnejše. Enajstletna deklica se je v lepem govoru zahvaljevala gg. zdravnikom za dobrote in požrtvovalnosti, katerih so bolniki ravno na tem oddelku obilno deležni. Nato je g. primarij razdelil mej otroke in odrasle bogata in primerna darila, za katera so se slednji solznimi očmi zahvalili. V imenu bolnikov izrekamo vsem sestram usmiljenkam najlepšo zahvalo za njih ljubeznivost in požrtvovalnost, v prvi vrsti pa najtoplejšo zahvalo g. prim. dr. Gregoriču, ki je zopet pokazal, kako dobro srcé ima ravno za uboge bolniške trpine!

Pogreb g. župnika Jos. Novaka v Žalini je bil včeraj popoldne ob 3. uri. Navzlic jako slabemu vremenu se je zbrala malone vsa župnija, da vzame slovo od uzornega svojega župnika. Iz Št. Vida, Zatičine, Višnje gore, Krke, Grosupljega in Doba so prišli k pogrebu mnogi prijatelji in znanci pokojnega gospoda Jožefa. Pogreb je vodil pokojnikov sošolec novomeški mil. g. prošt dr. Elbert v spremstvu 20 duhovnih sobratov. Ko so vzdignili krsto v župnišče, pričela je mnogobrojna množica jokati in plakati, da je pretreslo vsakega v dnu srca. In ko je v cerkvi č. gosp. Mihael Bulovec slikal vzgledno, bogoljubno in požrtvovalno življenje pokojnega svojega sošolca ter jemal od njega slovo, ihtelo je vse domače ljudstvo in vsakemu so solze zalivale oči. Pokojnik pa je bil tudi mož po volji božji. Kot kapelan in pozneje kot župnik pridobil si je povsod odkrito ljubezen in spoštovanje s svojo skromnostjo, prijaznostjo, potrpežljivostjo in vzgledno delavnostjo za čast božjo. Sovražnika skoraj gotovo ni imel nikjer. Duhovni njegovi sobratje pa so ga čislali kot vernega prijatelja in modrega svetovalca. Marijina družba se je polnoštevilno s svojo zastavo udeležila pogreba svojega dušnega voditelja ter na krsto v znak hvaležne udanosti položila lep venec s trakovi. Gospodje pevci iz Zatičine in Višnje gore so zapeli ob krsti v cerkvi in ob odprti jami dve žalostinki. Dobrotljivi

Bog daj večno plačilo svojemu zvestemu služabniku! — Osmi bode v četrtek po novem letu dne 2. jan. ob 8. uri zjutraj v Žalini.

Duhovniške zadeve s Koroškega. V Starem Dvoru je dne 13. t. m. po daljšem bolehanju umrl ondodni župnik č. gospod Jurij Kochgruber, star 61 let. Porodil se je dne 18. aprila 1811 v Št. Lambrehtu na Štajerskem, bil v mašnika posvečen dne 25. julija 1867. N. p. v m. — Župnijo Stari Dvor bo oskrboval ondodni kaplan gospod J. Sorger. Ista župnija je razpisana do dne 23. januarja. — Za veroučitelja na celovski meščanski šoli je imenovan č. g. Janez Unterluggauer, mestni kaplan.

Iz učiteljskih krogov za „Slovensko zvezo“. Iz učiteljskih krogov se nam piše: Slovensko učiteljstvo na noge! Dne 29. in 30. t. m. dana ti je prilika, da pokažeš svojo pravo barvo, svoj značaj, pravo versko prepričanje in svojo nevstrašenost. Gospodje kolegi in kolegije po vsej slovenski zemlji! Ogromna večina nas je izšla iz priprostega kmetkega ljudstva; ostala manjšina vas je iz srednjega meščanskega stanu. A izmed vseh teh tudi velika večina njih živi in deluje med priprostim vernim slovenskim ljudstvom, katero nas plačuje za naš trud. To ljudstvo je pa še pošteno, možato, verno in resnično krščansko; hoče in z vso pravico zahteva, da smo tudi mi, učitelji in odgojevalci njegove mladine, značajni in neustrašeni katoliški možje, kateri se ne damo osmisliti po neumni brezversko-framasonski slani, ki jo nam nudijo umazani lažnjivci. Taka hrana ni za značajno slovensko učiteljstvo. Gospodje kolegi, katerim še taka hrana diši, ali niste še nikdar razmišljevali, da — kateri se potem tudi ravnote in delujete, — s tem v prvi vrsti sramotite sami sebe, a v posledici pa ves učiteljski stan spravljate ob dobro ime, zaupanje in ljubezen pri poštenem krščanskem ljudstvu?! — Ali se ni že temu in onemu večkrat vest oglašila in ga svarila, da naj pusti umazane liste, kateri ne vedo drugega več pisati, kot sramotiti duhovščino, jej podtikati podlosti, katere uganjajo njihovi duševni očetje sami, izpodkopavati ljudstvu sveto vero, s to vred pa tudi gmotni in nadnaravni blagor njegov? Otresite se te more, katera vas je zaslužila. Dne 29. oziroma 30. t. m. prihitite k občenemu zboru „Slovenske zveze“, vstopite v to zvezo katoliškega učiteljstva, katerega pokrovitelj je njegova cesarska visokost, nadvojvoda Franc Ferdinand sam, bodoči naš cesar, kar bode za Vas in za ves učiteljski stan častno in slavno. Pokažite ob tej priliki, da ste značajni možje, ne pa omahljivci, ki so danes tu, jutri tam; danes tako, jutri pa zopet drugače. Te vrstice Vam je napisal vaš odkritosrčni sotrudnik, kateri je preстал svoječasno nemčursko dobo, ki je preganjala značajno učiteljstvo slovensko, sedaj pa živi v liberalni dobi, ki je pa po svojih delih še veliko sramotnejša, nego je bila prva. Pa, udal se ni prvemu terorizmu nikdar, a sedanjemu pa še manj, ker bi bilo to še veliko sramotnejše za učitelja, kot je bilo kdaj ono poganjanje za — Pirkierjem. Ohranil si je pa tudi do sedaj še vedno popolno zaupanje ne le pri poštenem kmetkem ljudstvu, med katerim službuje, nego tudi pri vseh svojih predpostavljenih, ki so vedeli tudi ceniti njegov trud in pošteno delovanje. Pravi značaj cenijo prijatelji in nasprotniki, omahljivcev pa nikdo. Še enkrat: Slovensko učiteljstvo, pokaži se dne 29. in 30. t. m. javno pred svetom, da si značajno, verno in katoliško učiteljstvo, ne pa le „ponižni sluga“ strastem par prenapetih liberalcev. Bog!

Star učitelj.

Za vsučilišče v Ljubljani so poslali petico: a) na ministerstvo občini Strazišče pri Kranju in Podvinci pri Ptuj; b) na drž. zbor: Krajni šolski svet v Sostrem. Dalje so poslali prošnje občina Dobje pri Planini, Dobrna, Bralno društvo na Dobrni, Krajni šolski svet na Dobrni.

Nova maša v Trzinu. Naznanjeno je bilo že v „Slovenca“, da bode 22. t. m. nova maša g. P. Pija Žankarja v Trzinu. In res je bila lepa in gniljiva slovesnost v podružnični cerkvi sv. Florijana, kakoršne Trzinci ne pomnijo. V predbožičnem času

— nova maša! nekaj nenavadnega je to in dejal bi, ljubko-pomenljivega. Kakor na božično noč v naročju Marijinem, tako se je, če smemo v podobi govoriti, porodilo Dete božje prvokrat v posvečenih rokah novomašnikovih pred durmi božičnega praznika. Nebo nam je še dosti prizanašalo, da smo bili vsi zadovoljni. Cerkev so dekleta okusno ozaljšale. Videl si lestence ne iz zlata in drage kovine, pač pa iz listov in cvetlic umetno narejene. Na koru je popeval meniški cerkveni zbor s spremljevanjem dokaj močnega harmonija. Med drugim je posebno ugajal 6. glasni ofertorij »Ave Maria«. Ljudstva se je pa kar trlo. Trzincem, ki so iz svoje srede dali rojaka-duhovnika, se pač sme iz celega srca voščiti, da dobe kmalu svojega duhovnika, po katerem zelo hrepenijo.

Katoliška kmetka zveza za Srednje in Gornje Štajersko priredi v času od 22. decembra do 8. januarja deset zborovanj. Poslanci bodo poročali o svojem delovanju ter razglasili načrt za prihodnje svoje delovanje.

Slovenščina na češkem odru. G. Stanislav Orželski, član zagrebskega gledališča, je te dni v ulogi »Lohengrina« gostoval na češkem narodnem gledališču v Pragi. Pel je »Lohengrina« v slovenskem jeziku. Gospod Orželski je pel na engagement, a kakor uvidimo po kritiki »Politike«, ni dosegel popolnega uspeha.

Železnica Celje-Velenje se nemara nazadnje le podržavi. Sedaj se vrši pregled cele proge.

Predavanja »Slov. planinskega društva«. Prvi poučno zabavni večer v letu 1902 bo dne 8. januarja v »Nar. domu« v Ljubljani. Predaval bo gospod katehet Ivan Mlakar o svojem letošnjem potovanju po planinah. Začetek ob 8. uri zvečer.

Občni zbor pevskega društva »Ljubljana« vršil se je v nedeljo v društvenih prostorih v »Narodnem domu« ter bil vrlo dobro obiskan. V pretečenem letu je imelo društvo 23 sej, 1 izlet v Trst k blagoslovljenju zastave pevskega društva »Kolo«; pri svojih in drugih prireditvah je zbor 10 krat nastopil. Društvo ima 2 častna, 5 ustanovnih, 153 podpornih in čez 70 izvršujočih članov. Umrl so pa 1 podporni (g. notar Gogoia) in 3 izvršujoči člani, ter jim je društvo z žalostinkami zadnjo čast skazalo. Prometa je bilo 2302 K 17 h in je bilo 130 K društvu podarjenih. Razgovarjalo se je o mnogih za društvo potrebnih stvareh, posebno pa o desetletnici, katera se ima drugo leto vršiti in katera naj bi bila vredna sovrstnica pred petimi leti se vršecu blagoslovljenju društvene zastave; potem o mogočem izletu v Zagreb, spojenim s koncertom. Povdarjali so se dobri odnosi z drugimi društvi in korporacijami, ter se izrekla zaslužena zahvala vsem listom, ki so rade volje prinašali društvena poročila. Voljeni so bili gg.: Radivoj Korene, predsednikom, I. Gotthardt, podpredsednikom; v odbor pa, kateri se je sledeče osnoval: Maks Armič, tajnik; Fran Kobal, blagajnik; Lovro Puš, arhivar; Ludvik Jaklič, Anton Vovko, Fran Feldštein, Rudolf Juvan, Milivoj Ostojič, Viktor Megjeral. Revizorjema pa: gg. Fric Novak in Rudolf Rotter.

Poljudno znanstveno predavanje Slovenske Matice, Zdravniškega društva in Društva Pravnik bode v nedeljo dne 29. t. m. popoldne ob 1/2.11. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Gospod c. kr. profesor Ivan Vrbovec bode nadaljeval svoje predavanje: »Spomini na pokopališča ljubljanska in prva naprava pokopališča pri sv. Krištofu«.

Premeščenja polkov. Odslej se vojaških polkov ne bo v Avstriji več premeščalo jeseni po končanih jesenskih vojaških vajah, ampak že meseca aprila. V aprilu leta 1902 se izvrši mnogo premeščenj, mej drugim se premesti dragonski polk št. 4 iz Dunajskega Novega mesta v Maribor, dragonski polk št. 5 pa iz Maribora v Dunajsko Novo Mesto. Z Dunaja se premestita polka št. 23. in 26., na Dunaj pa prideta polka št. 6. in 72. Premeščenja v aprilu namestu v jeseni so z ozirom na šolsko izobrazbo častniških otrok jako nepraktična, ker bodo tako častniški otroci sredi leta morali izstopiti iz šol.

Iz Cerkna. Pisati Cirkno mesto Cerkno (nemški Kirchheim) je ravno tako napačno,

kakor če bi pisali cirkev, mesto cerkev. To bodi povedano zdaj za novo leto vzlasti ljubljanskim listom, ki se trdovratno drže spačene oblike Cirkno, ki še vedno stoji tudi na našem poštnem pečatu.

Ljubljanske novice. Meščanska godba prvič v gledišču. Včeraj je meščanska godba prvokrat nastopila v gledišču. Sodelovala je pri obeh predstavah. — Tatico iz frančiškanske cerkve, ki je v soboto popoldne posestnici Ivani Zakotnik iz Št. Vida ukradla denarnico s 440 K, so prijeli še isti dan zvečer. Prijel jo je stražnik Fr. Brečar v trenutku, ko se je hotela odpeljati v Maribor. Tatica je 17 letna brezposelna dekla Angela Breznik. Pri njej so dobili 322 K, nekaj obleke, perila in igrač. Izročili so jo dež. sodišču. — Imena ni hotel povedati neki J. K. iz Slap, ko je vkljub temu, da je bil žel. prehod na Martinovi cesti že zaprt, hotel čez cesto in ga je stražnik prijel. V družbi njegovi je bilo nekaj drugih fantov, ki so tovariša iztrgali stražniku iz rok in odšli. — Pri tatvini zasaden je bil v terek na Starem trgu neki že večkrat kaznovani Alojz Borišek. Poskus, priti po ceni do praznične obleke, se mu je izjalovil. — Izgubila je neka dama na potu od Jurčičevega trga do uršulinske cerkve zlato brošo, v mejnarodni panorami pa nekdo denarnico z legitimacijsko karto. — Posestniki v Mestnem logu so imeli danes popoldne v „Mestnem Domu“ posvetovanje, na katerem so se posvetovali, ali še obdrže poljskega čuvaja ali ne. Sklenili so, da se poljski čuvaj nič več ne nastavi.

Električna cestna železnica v Ljubljani. Od 1. jan. 1902. l. izda vodstvo električne železnice v Ljubljani blok vožne listke po znižanih cenah. V posameznih blokih bode po 10, 20 listkov za 2, 3 ali 4 pasove. Blok vožni listki se dobe v pisarni obratnega vodstva v Vodmatu ali pri obeh nadsprevodnikih. Cena je za en zvezek z 10 voznimi listki za 2 pasova 1 K 35 h, za 3 pasove 1 K 70 h, za 4 pasove 2 K, za en zvezek z 20 voznimi listki za 2 pasova 2 K 70 h, za 3 pasove 3 K 40 h, za 4 pasove 4 K. Uradom je dovoljeno, da se več uslužbencev enega urada poslužuje enega bloka.

Mestna ljudska kopelj. Od dne 17. novembra do 14. decembra oddalo se je v mestni ljudski kopelji vsega skupaj 1409 kopelj in sicer za moške 1170 (pršnih 800, kadnih 370), za ženske pa 239 (pršnih 60, kadnih 179).

Slovenska zmaga. Pri občinskih volitvah v Kočah so zmagali slovenski katol. narodni možje. Nemškutarji so propadli.

Tiskarna gosp. Drag. Hribarja v Celju. Gosp. Drag. Hribar izjavlja v zadnji številki »Domovine«, da ostane začasno pri listu vse po starem in da obdrži v svoji lasti tako list, kakor tudi tiskarno.

Preprečena železniška nesreča. Dne 23. t. m. se je popoldnevni poštni vlak s hitrostjo 60 kilometrov v eni uri z zakasnitvijo 35 minut bližal Celju. Strojevodja Franc Tomc je zapazil nedaleč spredaj tovorni vlak. Strojevodji se je posrečilo nekaj metrov pred tovornim vlakom ustaviti poštni vlak in tako preprečiti veliko nesrečo.

Značilna zahvala. Nemski šulferein je izrekel v svoji seji zahvalo štajerskemu dež. odboru za prispevke in darila.

Samomor ali zločinstvo. V Ivanjkoveh je te dni umrla brez sv. zakramentov za umirajoče sirota in 26 let stara dekla pri vdovi in posestnici Mariji Petovar v Ivanjkoveh, župnija Svetinje. Slovesen pogreb je bil odločen ob 8. uri zjutraj. Cesar nihče ni slutil, se je zgodilo. Že opoldan pride od ormoške c. kr. sodnije povelje, da se mora mrtva deklina prinesiti do 3. ure popoldan v mrtvašnico, kar se je tudi zgodilo. Bila je raztelesena in sodnijska preiskava je dognala zastrupljenje z mišnico. To je vzbudilo veliko iznenadenje in začudenje, ker je bila deklina vesele naravi, lepega obnašanja in v obče spoštovana.

Pruske marke na Štajerskem. Letos so se s pruskimi markami ponemčevali (potelebili) slovenski otroci v teh - le šolah: Laško, Slatina, Sevnica, Brežice, Konjice, Poberž pri Mariboru, Št. Ilj v Slov. goricah, Marenberg. Sramota prodanemu mesu!

Razpuščeno nemško društvo. Društvo nemških kolesarjev v Ljutomeru se je prostovoljno razpustilo, ker manjka kolesarjev in koles.

Otrok je zgorel na Gruškem roku v Halozah zakonskima Pojukiher.

Žganje umorilo 9letnega dečka. V Renčah na Goriškem so našli na tleh mrtvega nekega 9letnega dečka, ker se je bil napil žganja, ko je bil slučajno brez nadzorstva.

Strah za Gorico je bil dolgo vrsto let goriški grad, ker je bil shranjen v njem vojaški smodnik. Začetkom tega meseca pa so ga prenesli v novo shrambo v občini vrtojbski pri Gorici. Tako je sicer opravičeni strah meščanov odstranjen.

Okrajna bolniška blagajna zagrebška si zgradi svoje uradno poslopje Z zidanjem se prične prihodnje leto.

Nemško šolo v Opatiji so otvorili 21. t. m. Poslopje je zidala kranjska stavbinska družba, kakor trdijo nemški listi, brez svojega dobička, in zidala je, ne da bi imela varnost, da se njeni stroški zadostno pokrijejo. Tako gredo Nemci roko v roki pri gradnji nemških šol na naših tleh.

Nov vodovod dobi morskó kopališče Gradež. Dela za vodovod se prične meseca januarja prihodnjega leta.

Franciča, katerega so prijeli v Ameriki in katerega sumijo, da je umoril svojo ženo, so že pripeljali na Kranjsko in se sedaj nahaja v novomeških zaporih, kjer čaka porotne sodbe.

Društvo za varstvo otrok se snuje v Gradcu. Društvo bo imelo podružnice po raznih krajih Štajerske.

Požar v predoru. V nekem tunelu liverpolske električne železnice je nastal požar, ker so se vneli leseni pragovi. V predoru je bilo kmalu kakor v peči. Praske-talo je in predor je bil poln soparov. Neki vlak, napolnjen s potniki, je zavozil v predor in je začel goreti. Sodijo pa, da je še neki drugi vlak zašel v katastrofo. Sedaj so privlekli iz predora šest mrtvecev. Vsa izguba na človeških življenjih še ni znana. Dva vlaka, ki sta stala pred predorom na postanskih tirih, sta zgorela. Tudi železniško postajno poslopje, ki je bilo zgrajeno v bližini predora, je skoro popolnoma uničeno.

Napad na predsednika Roosevelta. V Washingtonu je pretekli teden na sprehodu napadel predsednika amer. zveznih držav Roosevelta neki pijanec. Zaletel se je v predsednika, a preobilo zavžita pijača je pijanca vrgla na tla. Predsednik mu je sam pomagal zopet na noge.

Boj z roparji. Angleški vojaki so pri Novicu v Mekranu naskočili neko utrdbo, v katero se je skrila neka roparska tolpa iz Perzije. Od angleških vojakov so padli trije možje, dva častnika in šest mož je bilo ranjenih. Od roparj v je padlo 20 mož, mej njimi vodja roparjev, ranjenih je bilo 14 roparjev, ujetih pa 63.

Društva.

(Vabilo k občnemu zboru »Bralnega društva« pri Devici Mariji v Polju), ki bo v nedeljo dne 29. dec. ob pol 4 popoldne v »Društvenem domu« po običajnem vsopredu. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda na Vranskem) ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 29. t. m. ob 5. uri zvečer po običajnem sporedu pri Šentaku. Isti dan ob 6. uri zvečer zboruje tudi »Citalnica na Vranskem«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica, 27. dec. Deželni zbor je imel po slovesni maši otvoritveno sejo. Navzočih enajst italijanskih, deset slovenskih poslancev, dalje namestnik

Goess in vladni zastopnik Attems. Namestnik in deželni glavar Pajer sta pozdravila italijansko-slovenski. — Poslanci storili obljubo. Druga seja je danes popoldne ob peti uri. Dnevni red: deželni proračun, verifikacije, deželna norišnica.

Trst, 27. dec. Radi velikega deževja je voda prestopila bregove. Voda je napravila tudi ob Bistrici veliko škodo in ob železnici St. Peter-Reka.

Gradeo, 27. decembra. Članek v »Tagespošti«, ki poziva češke Nemce, naj z ozirom na obstanek konstitucionalizma skrbijo, da bodo pogajanja s Čehi imela vseh in bi tako na rednem delu parlamenta imeli zaslugo Nemci, je spisal grof Stürgh.

Dunaj, 27. dec. Položaj v Wolf-fovem volivnem okraju postaja za Wolfa vedno kritičnejši in nič ni gotovo, da bo Wolf zmagal.

Praga, 27. decem. Češke stranke resno mislijo na to, sestaviti v dežel-nem zboru skupen državnopravni klub.

Curich, 27. dec. Poljski dijaki iz vseh dežela, koder prebivajo Poljaki, imajo tu zborovanje. Posebno v velikem šte-vilu so zastopani poljski dijaki iz Avstrije in Nemčije, pa tudi iz Rusije jih je mnogo. Posvetovanja so tajna.

Milan, 27. dec. Listi, ki imajo ozko zvezo z vlado, dementujejo, da bo Italija zasedla Tripolis.

Belgrad, 27. dec. Vojni minister Milković je podal ostavko, katero je kralj sprejel. Povod temu je izraz ob-žalovanja skupščine, da se obsojenim častnikom ne odvzame častniško dostojanstvo.

Santiago de Chile, 27. dec. Mej Argentinijo in Čile so se iznova pri-čela pogajanja. Pismene, od obostran-skih zastopnikov premenjene in odo-brene dogovore so včeraj podpisali.

London, 27. dec. Poročilo Kitchenerjevo o novi burski zmagi je vzbudilo veliko nevoljo. Iz poročila sledi, da so Buri štiri kompanije angleških vojakov popolnoma pobili, ali pa ujeli.

London, 27. dec. V popravljenem izkazu o izgubi polkovnika Damanta je izkazanih: 3 častniki in 29 mož ubitih, 5 častnikov in 35 mož ranjenih.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m. srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padačina v 24 urah
24. 9. zveč.	725.8	6.0	sl. jug	oblač.	
25. 7. zjut.	723.7	6.3	sl. jzrah.	oblač.	12
25. 2. popol.	722.9	8.1	sl. jzrah.	dež	
25. 9. zveč.	722.5	6.7	sr. sever.	dež	
26. 7. zjut.	719.1	6.5	sl. jzrah.	dež	14.9
26. 2. popol.	719.8	6.7	sl. sever.		
26. 9. zveč.	722.9	4.8	sl. szah.	dež	
27. 7. zjut.	726.5	1.1	sr. svzh.	dež	47.7
27. 2. popol.	726.0	1.4	sl. svzh.	oblač.	
Srednja temperatura torka 6.5°, norm.: -2.4°					
Srednja temperatura srede 7.0°, normale: -2.5°					
Srednja temperatura četrtka 6.0°, normale: -2.5°					

Služba organista

se odda takoj pri župni cerkvi na Brdu. — S to službo se lahko združi služba pisarja v kanceliji, ako je dotičnik zmožen v slovenski in nemški pisavi. 1221 3-3
Župni urad na Brdu pri Lukovici dne 20. decembra 1901.

Pariška svetovna razstava 1900: „Grand Prix“.
Najvišja odlika!
Na 7 prejšnjih razstavah s prvimi darili odlikovano.

Pristno in usta-
le, če 1860 novno
na T.P.A.P.M. leto
podplatu C.ПЕΤΕΡΒΥΡΓ 1860.

Šent Peterburške
G A L O Š E
čevlji za sneg, „Storm Slippers“.

1145 21-13
Vsak dan jih izdela
tovarna
40.000 parov!

Edini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Wien, I.
V Ljubljani so na prodaj pri J. S. Benedikt, Ernest Jeunikar, A. Kasch, Henrik Kenda, Ivan Kordik, Ant. Leutgeb, Karol Recknagel, A. Schaffer, F. M. Schmitt, Fr. Szantner itd.

Ciril-
Metodov
stenski-
skladni
koledar

19

Je izšel v lepi moderni obliki s podobo slovanskih blagovestnikov v barvah.

Cena izvodu K 1.40, po pošti 20 h več.

Dobiva se v trgovinah v Ljubljani in pri založniku, tiskarna Anton Slatnar v Kamniku.

Barve za učence ima v največji iz-
BERATA EBERL v Ljubljani, Františkanske
ulice. 228 19 11-5
Vnanja naročila proti povzetju.

Lepo, snažno, suho
kokošje perje, I. . . kg. — K 50 h
Kokošje perje, II. . . „ — „ 25 „
Puranovo perje . . . „ 1 „ — „
Gosje perje izvrstno, polno
puha . . . „ 2 „ 60 „
Gosji puh (Hum) I. vrste . . . „ 10 „ — „
Kdor vzame puha več kil skupaj, dobi
ceneje. Pošlja se na vsako postajo ali pošto
proti povzetju.

Franco Podlipnik,
Stuhlweissenburg, Ogersko.
Prosim, da se naslov zapiše prav
(8-3) razločno. Št. 1223

Žrebanje
nepreklicno
16. januarija 1902
Srečke po 1 kroni priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

Srečke za „toplotne sôbe“.
Glavni dobiček 131 18-10
kron 40.000 vrednosti.

Prave ruske
galoše
1888. iz Rige z znamko „zvezda“
Varstvena znamka. se dobijo po nizki ceni
na debelo in drobno samo pri

Anton Krisper in Vaso Petričič v Ljubljani.
1175 20-5 Ter nadalje tudi pri sledečih trdkah:

Idrija: Valentin Lapajne, Valentin Treven.
Jesenice: Anton Treun, J. Ferjan.
Kamnik: Gregor Kratner.
Kočevje: E. Hofmann, Franc Jonke, Franc Bartelme.
Kostanjevica: Alojzij Gatsch.
Kranj: Marija Pollak.
Krško: Rupert Engelsberger.

Ljubljana: Karol Karinger, Alojzij Persche, M. Cescutti, Karolina Treo.
Lilija: Lebinger & Bergmann.
Novomesto: Josip Medved, M. Barborič.
Postojna: D. Dolničar.
Radovljica: Leopold Fürsager, Frid. Ho-mann, Oton Homann.
Škofja Loka: J. N. Koceli.

Dunajska borza.					
Dne 24. decembra.					
Skupni državni dolg v notab	98.95	20 mark	23.45	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105.75
Skupni državni dolg v srebru	98.90	20 frankov (napoleonor)	19.03	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 1%	50.-
Avstrijska zlata renta 4%	118.65	Italijanski bankovci	93.55	Priporočne obveznice državne železnice	436.-
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95.95	C. kr. cekini	11.30	„ „ južne železnice 3%	320.-
Ogerska zlata renta 4%	118.55			„ „ južne železnice 5%	119.-
Ogerska krona renta 4%, 200	94.35			„ „ dolenskih železnice 4%	404.-
Avstro-ogerske bančne dolnice, 600 gld.	1590.-			Kreditne srečke, 100 gld.	500.-
Kreditne dolnice, 160 gld.	653.-			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	49.85
London vista	239.15			Avstrijskega rudočega križa srečke, 10 gld.	24.-
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 117.22 1/2				Ogerskega	17.10
				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	70.-
				Rudolfove srečke, 10 gld.	
Dne 24. decembra.					
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	190.-	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	190.-	Sa'move srečke, 40 gld.	224.-
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171.75	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171.75	St. Genois srečke, 40 gld.	243.-
Drjavne srečke l. 1864, 100 gld.		Drjavne srečke l. 1864, 100 gld.		Waldsteinove srečke, 20 gld.	73.-
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96.65	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96.65	Ljubljanske srečke	
Tisne srečke 4%, 100 gld.	148.-	Tisne srečke 4%, 100 gld.	148.-	Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	261.50
Dunavske vravnavne srečke 5%	265.-	Dunavske vravnavne srečke 5%	265.-	Akcijske Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5520.-
				Akcijske tržaškega Lloyd, 500 gld.	8.-54
				Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	73.50
				Splošna avstrijska stavbinska družba	144.-
				Montanska družba avstr. plan.	394.50
				Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	415.-
				Papirnih rubljev 100	253.-

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobička. — Promese za vsako žrebanje.
Kuliantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvari,
potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocoga
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.
Odgovorni vrednik: Iven Rakovec.
Tisk „Katoške Tiskarne v Ljubljani.